

ข่มใจ...เพื่อเรียนรู้...สู่การเปลี่ยนแปลง

งานเขียน KM ครั้งนี้ ข้าพเจ้าเขียนขึ้นมาจากความรู้สึกเสียใจที่สุดในชีวิต เช่นเดียวกับคนไทยทั่วประเทศ หลังจากได้ทราบข่าวที่ไม่มีใครอยากได้ยิน..... ไม่มีใครอยากให้เป็นจริง ความรู้สึกแรกที่เข้ามาหลังความเสียใจ คือ จะทำอะไรทดแทนบุญคุณอันล้นเกล้านี้ได้บ้าง จากสายงานอาชีพที่ปฏิบัติอยู่ทุกวันนี้จึงคิดว่า จะขอทดแทนด้วยการทำหน้าที่ครู ที่มีความเป็นครูอย่างเต็มเปี่ยม รับผิดชอบด้วยการสอน การพัฒนาคน (ศิษย์) อย่างเต็มความสามารถ

จากหัวข้อการเขียนครั้งนี้ที่ว่า เข้าใจผู้เรียนปรับเปลี่ยนกระบวนการ ข้าพเจ้ามองว่าการเข้าใจผู้เรียนได้นั้น ครูต้องเข้าใจตัวของตัวเองก่อนว่า มีความตั้งใจในการสอนจริง ๆ หรือแค่สอนให้จบไปในแต่ละคาบเรียน อารมณ์หงุดหงิด หัวเสียที่เกิดขึ้นในการสอน เกิดจากอะไรและปรับเปลี่ยนให้ดีขึ้นได้มั๊ย

ในห้องเรียน 1/4 ข้าพเจ้ามักจะดูในการสอนอยู่เป็นประจำ เพราะเอาเวลาที่หยุดนั้น ไปเตือนคนนั้นบ้าง คนนี้บ้าง “หยุดคุยก่อนนะ” “ตั้งใจฟังก่อนนะ” “ถ้านั่งฟังไม่ได้ ขอให้ยืนฟังนะ” คำเหล่านี้หลุดออกมาจากปากเป็นประจำ คนซ้า ๆ คนเดิม ๆ จนถึงเวลาเข้าห้องสอน ทำสมาธิก็แล้ว ยิ้มก็แล้ว ยังคงเกิดเหตุการณ์แบบนี้อีก อาจจะมากบ้าง น้อยบ้าง ปะปนกันไป จนมีคาบเรียนหนึ่งตั้งใจไว้เลยว่า

“จะเป็นผู้สอนที่เป็นผู้สังเกตเป็นหลัก”

อดทนและเก็บคำเตือนที่ใช้เหล่านั้นเอาไว้..... ต้นคาบยังนิ่ง (โอเค) กลางคาบ (คุยกันเยอะจัง) ท้ายคาบ (ท้องในใจ อดทนไว้ ๆ) พอหมดคาบเรียน ข้าพเจ้ามาลองมองย้อนดูพบว่า ที่เราสอนคือ เด็กอายุ 6-7 ขวบเองนะ ที่เขาคุยบ้าง เล่นบ้าง แย่งดินสอ ยางลบ เล่นอุปกรณ์ ฯลฯ ทุกอย่างที่ทำ นั้นเป็นธรรมชาติของเขาทั้งนั้น สิ่งที่เราสอนให้เด็กเป็นสิ่งที่ถูก แต่เราเอาคำว่าถูกมายึดเป็นแนวทางตลอด โดยลืมธรรมชาติของเค้าไป

เด็กผู้ชายคนหนึ่งหันหน้าคุยกับเพื่อนบ่อยมาก และยกมือบอกทุกครั้ง รอผมด้วย ผมทำไม่ทัน ยังไม่ได้ทำเลย ผมยังไม่ได้เริ่มเขียนวันที่เลย.... ข้าพเจ้าก็สงสัยว่าทำไมไม่เป็นเช่นนี้บ่อยครั้ง จึงลองสังเกตดู พบว่าเหม่อ คุยกับเพื่อน จึงเปิดสมุดที่ทำ ก็ทำถูกเป็นส่วนใหญ่นี้หนา ไม่เป็นไร คาบเรียนต่อไปลองสังเกตใหม่ ผลก็ยังเป็นเช่นเดิม รอผมด้วย ผมยังทำไม่ทัน ครั้งนี้ครูลองปรับด้วยการตะแคงตัวเบา ๆ เพื่อให้รู้ว่าขณะนี้กำลังทำอะไรอยู่ และสังเกตเพิ่มเติมว่า การเรียนรู้ของเค้าใช้หูเป็นหลัก ยิ่งถ้ามีตัวอย่างให้ จะสามารถนำตัวอย่างมาสร้างเป็นความเข้าใจของตนเองได้ และเด็กผู้ชายคนนี้มีนิสัยขี้อ้อนมาก ชอบมาเกาะหลัง เกาะไหล่ครู ชวนคุยเรื่องต่างๆ

ข้าพเจ้าจึงเปลี่ยนแปลงการจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับเด็กผู้ชายคนนี้ใหม่ว่า ในคาบเรียนจะเข้าไปคุยกับเขาเรื่องต่าง ๆ ในขณะทำงานเลย ด้วยจุดประสงค์ 2 ข้อด้วยกัน ข้อแรกข้าพเจ้าจะได้ช่วยสะกิดเขาได้ทันขณะเหม่อเวลา

ทำงาน ข้อ 2 เขาเป็นเด็กขี้อ้อน อยากพูดคุยกับครู ถ้าเราอยู่ใกล้ ๆ สร้างความสนิทสนม เขาจะได้กล้าบอกเรามากยิ่งขึ้น
ว่า มีเรื่องติดขัดตรงไหน อยากให้อธิบายตรงไหนเพิ่มเติม

ผลตอบรับสุดท้ายก่อนปิดภาคเรียนวิริยะ เด็กผู้ชายคนนี้มีพัฒนาการมากขึ้น ในเรื่องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตอบ
คำถามตามความเข้าใจของตนเอง แม้จะผิดบ้าง ถูกบ้าง แต่ข้าพเจ้าไม่ได้ซีเรียสกับคำตอบนั้นเลย เพราะ เด็กผู้ชายคนนี้
ไม่ได้เป็นแค่คนที่ดูตัวอย่างจากที่เพื่อนนำเสนอแล้วค่อยทำตามอย่างเดียวแล้ว แต่เขาสามารถเป็นคนที่มีแนวคิดของตน
เสนอสู่ชั้นเรียนไว้ให้เพื่อนได้ปรับใช้อีกด้วย เรื่องที่ต้องพัฒนาต่อ คือ ความสม่ำเสมอในการเรียนรู้ในชั้นเรียนด้วยตนเอง
ทั้งความจดจ่อ การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเปิดใจของครู

นายอภิทัต เรืองรอง

หน่วยวิชาคณิตศาสตร์ชั้น ๑